

192041 - آیا قربانی کردن حیوان باردار جایز است؟

سوال

آیا جایز است که حیوان حامله را قربانی کنیم؟ و اگر جایز است، با جنین آن چکار کنیم؟

پاسخ مفصل

اولاً:

قربانی از شعائر اسلام است که بر اساس کتاب الله و سنت پیامبرش . صلی الله علیه وسلم . و اجماع مسلمانان مشروع است. در پاسخ شماره (36432) به بیان این مشروعیت پرداخته ایم.

درباره شروط قربانی فتوای شماره (36755) را ببینید.

ثانیاً:

علما درباره جواز قربانی کردن حیوان باردار اختلاف نظر دارند؛ جمهور این قربانی را جایز می دانند و باردار بودن حیوان را از جمله عیوب قربانی که مانع از پذیرش آن می شود ذکر نکرده اند. شافعیان اما با جمهور مخالفت کرده و باردار بودن را مانع از قربانی دانسته اند.

در دایره المعارف فقهی کویت (۲۸۱ / ۱۶) آمده است:

«جمهور فقها باردار بودن را عیب در قربانی ندانسته اند، بر خلاف شافعیان که تصریح به نادرست بودن قربانی آن کرده اند؛ زیرا بارداری باعث فساد درون شکم می شود و در نتیجه گوشت را تباه می سازد».

و در «حاشیة البجیرمی علی الخطیب» (۳۳۵ / ۴) که از کتب شافعیان است آمده است:

«قربانی باردار درست نیست، و این همان قول مورد اعتماد [یعنی در مذهب] است؛ زیرا حیوان باردار گوشتش کم می شود اما در زکات آن را کامل دانسته اند زیرا هدف در زکات نسل است نه گوشت خوب».

راجح آن است که حیوان باردار به عنوان قربانی جایز است، اگر مانع دیگری در آن نباشد.

شیخ محمد بن ابراهیم . رحمه الله . می گوید:

قربانی کردن گوسفند باردار درست است، همان طور که قربانی کردن غیر باردار درست است، اگر از عیب‌هایی که دربارهٔ قربانی ذکر شده سالم باشد» (فتاوی و رسائل الشیخ محمد بن ابراهیم: ۱۴۶/۶).

ثالثاً:

جنین اگر زنده بیرون آید قربانی شده و خورده می‌شود.

ابن قدامه در «المغنی» (۳۲۱/۹) می‌گوید: «پس اگر زنده بیرون آمد به شکلی که بتوان ذبحش کرد و ذبح نشود تا آن‌که بمیرد، حلال نیست. احمد می‌گوید: اگر زنده بیرون آید باید ذبح شود، زیرا یک جان [یک موجود زنده] دیگر است.»

و اگر مرده بیرون آمد جمهور علما بر این رای هستند که آن نیز خورده می‌شود زیرا با ذبح مادرش حلال شده است.

ابوداؤد (۲۸۲۸) و ترمذی (۱۴۷۶) و ابن ماجه (۳۱۹۹) و احمد (۱۰۹۵۰) از ابوسعید از پیامبر - صلی الله علیه وسلم - روایت کرده است که فرمودند: «ذبح جنین همان ذبح مادرش است» ترمذی آن را صحیح دانسته و آلبانی در «صحیح الجامع» (۳۴۳۱) نیز آن را صحیح دانسته است.